

Zpráva o Semináři o praktických otázkách života cizinců v ČR

Tereza Rejšková

Abstrakt:

Tato zpráva ve stručnosti přibližuje průběh Semináře o praktických otázkách života cizinců v ČR z 25. května 2010, na němž se sešli zástupci neziskových organizací s pracovníky Úřadu práce, Cizinecké policie, VZP ad. Seminář organizovalo pražské ředitelství Cizinecké policie ve spolupráci s Multikulturálním centrem Praha.

***

Dne 25. května 2010 se v Informačním centru OSN v Praze konal Seminář o praktických otázkách života cizinců v ČR. Seminář, který byl určen pracovníkům neziskových organizací, iniciovala Cizinecká policie Praha a spoluorganizovalo ho Multikulturální centrum Praha. Cílem semináře bylo umožnit setkání pracovníků státní správy a neziskového sektoru, kteří běžně nemají prostor pro výměnu informací, cenných pro obě strany. Prezentující z různých orgánů státní správy také ocenili možnost výměny informací mezi sebou navzájem. Okolo třiceti posluchačů vydrželo soustředěně poslouchat a diskutovat téměř celý den.

Seminář navazoval na neformální setkání zástupců Cizinecké policie a neziskových organizací, včetně organizací migrantů, které se uskutečnilo v březnu tohoto roku v Multikulturálním centru Praha.

Na květnovém semináři prezentovali pohled svých institucí na otázky praktického života cizinců Jana Gavendová z oddělení zahraniční zaměstnanosti Úřadu práce hl. m. Prahy, Jitka Luciani z pražské Krajské pobočky Všeobecné zdravotní pojišťovny, Josef Šídlo a Martina Staňková z Živnostenského úřadu, Pavel Šimek z Arcidiecézní charity Praha a zástupci Cizinecké policie Praha, David Lisztvan, František Vavroch, Michaela Reichertová a další.

Jana Gavendová ve svém příspěvku vysvětlila nejdůležitější body zákona o zaměstnanosti ve vztahu k cizincům. Podle ní během května Úřad práce naplňoval pokyn Ministerstva práce a sociálních věcí ve smyslu upřednostňování zaměstnávání občanů EU před občany třetích zemí. Na dotaz z publika, zda úřady práce neprodávají pracovní povolení ani v případě, že cizinec práci má, reagovala tím, že i v současnosti se úřady práce snaží maximálně vyhovovat

žádostem o prodloužení, neboť při rozhodnutí berou v potaz stupeň integrace cizince. Dále bylo řečeno, že úřady práce nesledují, zda konkrétní „neprodloužené“ místo je obsazeno následně českým občanem. Nelze tedy potvrdit, že by toto opatření vedlo ke snižování nezaměstnanosti českých občanů.

Účastníci semináře si vyměnily své zkušenosti s paní Gavendovou ohledně problémů, které cizincům často vznikají, když je zaměstnavatel odhlásí z pracovní pozice, na které i nadále pracují. Cizinec se většinou nemá šanci v takové situaci domoci svých práv. Paní Gavendová dále apelovala na pracovníky neziskových organizací, aby uvědomovali své klienty o nebezpečí plynoucí z udělení plné moci třetí osobě. Zástupci cizinecké policie k tomu radili, že v případě, že plná moc je někým zneužita, má cizinec okamžitě vystavit plnou moc nové osobě, čímž ta původní zaniká. Na závěr se diskutovalo o pracovních povoleních pro těhotné cizinky. Úřady práce prý při prodloužování povolení těhotným ženám nedělá problémy, ale pokud zaměstnavatel ukončí pracovní poměr, není možné takovou situaci řešit, protože český zákon nezná dlouhodobé vízum „za účelem mateřství“.

Paní Luciani na úvod svého příspěvku osvětlila problematiku zdravotního pojištění různých kategorií cizinců, upřesnila, kdo spadá do systému veřejného zdravotního pojištění a kdo ne. Z praktického hlediska apelovala na neziskové organizace, aby svým klientům zdůrazňovaly, že musí nahlašovat všechny změny – novou adresu, narození dítěte apod. Všichni cizinci, kteří nespádají do systému veřejného zdravotního pojištění, mají povinnost být pojištěni komerčně. To se týká i dětí, jejichž rodiče jsou cizinci, kteří sice v ČR spádají do veřejného zdravotního pojištění, ale mají pouze přechodný pobyt. To může mít neblahé důsledky např. v případě, že se dítě narodí s vrozenou vadou, kdy je prakticky nepojistitelné, což paní Luciani považuje za velmi nešťastné.

Zástupci živnostenského úřadu seznámili posluchače se zněním relevantního zákona. Společně s cizineckou policií pak potvrdily, že existuje rozpor mezi cizineckým a živnostenským zákonem, který může cizinci způsobit zásadní problémy. Vzniká tím, že živnostenský úřad dá cizinci lhůtu 30 dní na to, aby si na základě potvrzení zajistil na cizinecké policii povolení k pobytu. Cizinecká policie má ovšem na takové rozhodnutí lhůtu 60 dní. Živnostenský úřad sice tento legislativní nedostatek může zohlednit, ale často kvůli tomu řízení ukončí. Nicméně oba úřady v takovém případě doporučují cizincům, aby je o takovém problému informovali, neboť se jim pak budou snažit vyjít vstříc. Tuto „smyčku“ v zákoně vyřeší až novela živnostenského zákona, účinná od 1.9. 2010. Co se týče kontrol podnikání cizinců, Živnostenský úřad funguje v součinnosti s Cizineckou policií a podává jí o každé kontrole zprávu.

Po příspěvku Arcidiecézní Charity Praha, v němž byly představeny projekty této organizace, se ujali slova zástupci cizinecké policie. Na úvod byla prezentována nejnovější data cizinecké policie o legální a nelegální migraci a kontrolách cizinců. Ve volné diskusi pak policisté uvedli, že si uvědomují, že někteří cizinci se bojí kontaktu s cizineckou policií i v případě, že mají všechny doklady v pořádku, což by podle jejich slov cizinecká policie ráda změnila.

Policisté na dotaz z publika potvrdili, že v současnosti při žádání o změnu účelu na podnikání vedou s řadou cizinců kontrolní pohovory. Dále se diskutovalo o tom, zda cizinecká policie ruší pobyt cizincům za tři drobné přestupky. Policisté upřesnili, že se nemusí jednat konkrétně o tři přestupky, ale o přestupky opakované.

Poté, co policisté upřesnili podmínky pro různé lhůty, vyslechli několik konkrétních stížností na fungování cizinecké policie a navrhli k nim řešení, nabídli pracovníkům NNO možnost pokračující spolupráce formou dalších informativních seminářů, formou pomoci s řešením konkrétních případů a konečně spolupráce při oboustranném šíření informací.

O autorce:

Autorka vystudovala sociologii a anglistiku na Univerzitě Karlově a University of Kent. V současnosti působí jako šéfredaktorka migraceonline.cz.